

Lubomír Typlt Urychlovat nekonečno

Kurátor výstavy: Marie Rakušanová

**Staroměstská radnice, 2. patro
Praha 1, Staroměstské nám. 1, tel. 224 482 751
30. 11. 2005 – 12. 2. 2006**

Název výstavy děl Lubomíra Typlta *Urychlovat nekonečno* je odvozen od jednoho autorova objektu, vzniklého v roce 2005 – rytířské brnění skrývá ve svých útrobach postavu, která třímá několik konví a na hlavě má nasazený kovový kbelík. Objekt se nestal titulním dílem celé výstavy náhodně – dobře reprezentuje zásadní momenty Typltovy tvorby jako celku, upomíná na východiska, vystihuje momentální situaci a naznačuje budoucí orientaci. Výstava byla koncipována tak, aby v díle Lubomíra Typlta podobným způsobem reflektovala minulé, současné i budoucí.

Jak naznačuje samotný název výstavy, problematika času a jeho přítomnosti ve výtvarném díle Typlta dlouhodobě zajímá. Časový moment vstupuje do opakovaného zkoumání motivu, jeho zasazování do různých kontextů, jeho rozměňování v absurdně banálních situacích i akcentace ve výjevech alegorizovaných životních dramát. Tato věrnost tématu by se dala nazvat téměř posedlostí, vezmeme-li v úvahu obsedantní návraty a fascinaci nemnoha předměty povyšovanými do absolutní roviny symbolů či ikon. Konve, barely, stoly, kuželovité čepice patří k těm nejčastěji zastoupeným a vzájemně kombinovaným. Tvarové a prostorotvorné kvality mají jistě nezanedbatelný význam pro jejich upřednostňování. Jako by euklidovská fyzika a pythagorejská geometrie rámovaly Typltovy meditace nad fenoménem času – času rozprostřeného k nekonečnu, urychlovaného svižnou rytmizací opakování a zmnožování myšlenkových i tvarových vzorců.

Typltovo pojetí času postrádá narativní momenty. Autor výtvarné formy zbavuje povinnosti uvádět diváka do světa imaginárních dějů. Sváděly-li Typltovy nejstarší obrazy *Vážky*, *Mobilizace*, *Baterie* (1996) a obrazy s námětem mrtvé kočky z let 1997–2002 k závěru, že jejich hlavním tématem je průzkum hmoty v okamžiku její proměny, dokázaly obrazy nejmladší, z let 2003–2005, že Typlta nezajímá ani zachycení procesu vyvolávaného neurčitou technologií, ani sledování průběhu biologického rozkladu mrtvého kočičího těla, nýbrž, že mu od samého začátku jde o vyjmutí výjevu z kontextu přirozeného času i prostoru, tedy o alegorizaci zachyceného okamžiku, o jeho posunutí do roviny univerzální a absolutní platnosti. Sám Typlt označil cyklus *Baterií* pojmem „*kinetické architektury*“, které jsou výsledkem „*myšlenkové spekulace, hypotézy a logiky*“. Pohyb, hlavní námět těchto obrazů, není zachycen spontánně, ve své přirozené procesuálnosti, je naopak spoután do definitivní podoby logickou úvahou, univerzalizován a zobecněn. (Jak ostatně dokládá také na výstavě zastoupený obraz *Elektrárna* z roku 1996, ale i mnohem pozdější díla *Turbína* a *Turbína v noci* z roku 2005.) Z obrazů a instalací zcela zřejmá nefunkčnost Typltem prezentovaných mechanismů ještě umocňuje toto chápání pohybu v abstraktní poloze ideje.

Podobně je manipulováno s fenoménem smrti a jeho biologickými aspekty hniloby a rozkladu v obrazech mrtvých koček. Typlt není fascinován přírodním procesem, konstatováním jeho nevyhnutelnosti nemoralizuje, ani neironizuje. Mrtvé kočičí tělo, původně malované podle skutečného modelu, bylo postupným procházením Typltovým obrazovým světem zasazeno do souvislostí zbavených břemene konkrétna, stalo se nehybným symbolem smrti, spíše než důkazem a dokumentem biologických procesů, které ji následují.

Princip náhody, příznačný pro přirozený průběh přírodních i technických procesů, nemá v Typltově díle místo. V souvislosti se svými obrazy instalací definoval tento svůj postoj přesně: „*Tyto obrazy nejsou kompozicí náhodně sestavených předmětů, ale z nich postavenou definitivní stavbou.*“

Definitivnost a ztrnulost alegorického výjevu dospěla v obrazech *Metafyzik*, *St. Anger* a *Alchymista* z roku 2004 až do bodu jakési metafyzické tísně. Absence přirozeného prostoru a času, okázalá teatralizace absurdní činnosti prostocviků s konvemi nás odkazuje do roviny symbolických sdělení znečitelných však záměrně nesymbolicky banálními atributy. Zahradní konve, školní židle, pláty skla jsou ikonografickými prvky pochopitelnými pouze v kontextu Typltovy ostatní tvorby zahrnující malbu, kresbu a instalaci. Právě Typltova schopnost reflektovat vlastní dílo v jeho komplexnosti s sebou nese jistý rys konceptuálnosti, která znemožňuje prvoplánovou interpretaci jeho obrazových alegorií a symbolů ve smyslu zprofanovaných pravd.

Informace: www.citygalleryprague.cz, www.qhmp.cz